

Důvodová zpráva – Dotační programy Olomouckého kraje na rok 2016

Nedílnou součástí Programového prohlášení Rady Olomouckého kraje pro období 2012 – 2016 je finanční podpora institucím, jednotlivcům i obcím ve sféře cestovního ruchu, volnočasových aktivit, sportu, mládeže, tělovýchovy, školství, kultury, architektury, regionálního rozvoje, vzdělávání, vědy, životního prostředí, krizového řízení, v sociální oblasti, zdravotnictví a dalších oblastech. Zastupitelstvu Olomouckého kraje (ZOK) je předkládán návrh na změnu systému poskytování dotací z rozpočtu Olomouckého kraje. Základním mottem nového způsobu přidělování dotací z krajského rozpočtu je snaha zavést přehlednější proces poskytování dotací.

Od roku 2012 pokračuje ROK v systému poskytování dotací, který byl nastaven v minulých volebních obdobích. Kromě cílené a jasně definované podpory jednotlivých oblastí v podobě resortních dotačních titulů byly každoročně vyhlašovány dotační programy bez oborového zaměření – Významné projekty Olomouckého kraje a Neinvestiční finanční příspěvky do 25 tis. Kč (20 tis. Kč do roku 2008, v roce 2012 do 30 tis. Kč). Již od počátku volebního období 2012 – 2016 probíhá mezi zastupiteli široká diskuse k nastavení pravidel pro poskytování příspěvků v těchto průřezových dotačních programech. Nastavení průhledného systému pro podávání žádostí o dotace bez jasné specifikace oblastí a hlavního účelu poskytování dotací je velmi složité, přesto se tato ROK a spolu s ní odbory krajského úřadu snažily tato pravidla nastavit transparentně tak, aby pro žadatele byl záměr samosprávy vždy dostatečně jasný, cíl poskytování dotací zřejmý, a následné hodnocení podaných žádostí přehledné.

K diskusi o pravidlech poskytování dotací v rámci Významných projektů Olomouckého kraje se zastupitelé vrací pravidelně od roku 2013 na každém zasedání Zastupitelstva Olomouckého kraje. Vyústěním diskusí byl v polovině roku 2014 závazek klubu zastupitelů TOP09 STAN, že připraví pravidla pro poskytování příspěvků na významné projekty. V únoru 2015 došlo k zásadní změně výchozích podmínek pro poskytování dotací veřejnoprávními korporacemi – novelizace zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a související novelizace zákona č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení). Legislativní změny významně ovlivnily projednávání dotačních programů již na zasedání ZOK 20. 2. 2015 a potvrdily tak nutnost provést změnu v nenárokovém přidělování financí z krajského rozpočtu na akce či projekty fyzických i právnických osob. Hejtman Olomouckého kraje deklaroval zájem projednat nová pravidla pro rok 2016 jak v koalici, tak se všemi kluby ZOK. Na zasedání ZOK 26. 6. 2015 nově jmenovaná ředitelka krajského úřadu informovala o zahájení prací na návrhu jednotného systému dotačních titulů a již během měsíce srpna připravený návrh projednávalo vedení Olomouckého kraje na zvláštních zasedáních, věnovaných výhradně dotační politice. Dne 10. 8. 2015 schválilo vedení kraje předložený vzorový dotační program a 27. 8. 2015 seznam dotačních programů včetně dotačních titulů, které by měly být vyhlašovány pro rok 2016 dle vzorového programu. Rada Olomouckého kraje na své schůzi 17. 9. 2015 souhlasila se zněním obou dokumentů a s navrženým postupem schvalování dotačních programů v roce 2016.

Zastupitelstvu Olomouckého kraje jsou nyní předkládány oba strategické dokumenty pro poskytování dotací v roce 2016 včetně návrhu dalšího postupu při schvalování a vyhlašování dotačních programů.

A. Vzorový dotační program

Vzorový dotační program byl připraven odborem ekonomickým, odborem školství, mládeže a tělovýchovy, majetkoprávním odborem a připomínkován dalšími odbory tak, aby splňoval podmínky již uvedené (i další navazující) legislativy. Cílem práce na vzorovém dotačním programu nebyl jen legislativní kontext a sjednocení podmínek pro poskytování dotací z krajského rozpočtu, ale rovněž nastavení transparentního procesu, který umožňuje žadatelům získat dostatečný obecný přehled o podmínkách, za kterých Olomoucký kraj hodnotí a schvaluje dotace. **Vzorový dotační program bude zveřejněn v dostatečném předstihu před vyhlášením jednotlivých dotačních programů a veřejnost tak bude mít možnost předem se seznámit s analogií podmínek dotací, připravovaných pro rok 2016.** Jedná se o významný krok k zavedení transparentního režimu správy dotací. Přijetí účinného systému hodnocení přijatých žádostí o dotace a nastavení jasných rozhodovacích mechanismů by mělo výrazně ovlivnit průhlednost procesu nejen z obecného pohledu veřejnosti, ale mělo by rovněž mít vliv na negativní vymezení žadatelů při nevyhovění jejich žádosti.

Zásadní teze vzorového dotačního programu:

- 1) Vymezení základních pojmů pro všechny dotační programy.
- 2) Zavedení dotačních titulů v rámci dotačního programu, přičemž dotační program je chápán jako hlavní oblast podpory.
- 3) Zavedení povinnosti definovat v každém dotačním programu cíl a výchozí podmínky pro vyhlášení.
- 4) Pro jednotlivé dotační programy/tituly je požadováno specifikovat důvod vyhlášení a účel, na který mohou být finance z daného programu/titulu poskytnuty. Rovněž je nutná definice podmínek, za kterých mohou být dotace poskytnuty včetně pravidla, že projekt žadatele musí být realizován v územním obvodu našeho kraje, případně žadatel musí prokázat jeho přínos pro Olomoucký kraj.
- 5) Administrátorem dotačního programu bude vždy věcně příslušný odbor KÚOK.
- 6) Jasně vymezení podmínek komu lze a komu nelze dotaci v daném dotačním programu/titulu poskytnout.
- 7) Definice předpokládaného finančního objemu dotačního programu/titulu a stanovení minimální a maximální výše jednotlivé dotace.
- 8) Jednoznačné uvedení lhůt pro zveřejnění dotačního programu a termínů pro podávání žádostí o dotace.
- 9) Sjednocení pravidel pro formu podávání žádosti o dotace – žádost o dotaci musí být vyplněna elektronicky na formuláři zveřejněném na internetových stránkách kraje, doručena může být jak v tištěné formě, tak elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.
- 10) Zavedení kritérií hodnocení žádostí a jasná definice hierarchie hodnocení žádostí.
- 11) Jednotný a srozumitelný popis administrace žádostí, rozhodování o poskytnutí dotace včetně definice lhůt pro rozhodnutí o žádostech.

Pokud jde o předkládání a hodnocení žádostí a kompletní administraci dotačních programů, mimo zásadní kroky definované přímo v textu vzorového dotačního programu (odst. 10 a 11), budou připraveny metodické pomůcky pro administrátory jednotlivých dotačních programů. Rovněž bude připraven jednoduchý obecný manuál pro žadatele o dotaci z krajského rozpočtu, který bude zveřejněn na informačním portálu občana, jehož spuštění na webových stránkách proběhne v říjnu 2015.

B. Návrh dotačních programů pro rok 2016

Dne 10. 8. 2015 vedení kraje rozhodlo o tom, že pro rok 2016 nebudou vyhlašovány průřezové dotační programy a oblasti poskytování dotací v rámci Významných projektů Olomouckého kraje a Neinvestičních finančních příspěvků do 25 tis. Kč budou zohledněny v připravovaných resortních dotačních programech či titulech. Odbory KÚOK tak připravily seznamy rezortních dotačních programů v kontextu zrušení těchto dvou programů. Vedení kraje projednalo dne 27. 8. 2015 seznam s návrhem dotačních programů včetně dotačních titulů, které by měly být vyhlašovány pro rok 2016 dle vzorového programu. Materiál projednala Rada Olomouckého kraje dne 17. 9. 2015 a souhlasila se seznamem dotačních programů na rok 2016.

Seznam dotačních programů Olomouckého kraje pro rok 2016 je předkládán s rozdělením:

ČÁST A – Dotační programy vyhlašované dle schváleného vzorového dotačního programu

Zde uvedené dotační programy/tituly se řídí schváleným vzorem. Odlišují se v barevně zvýrazněných částech (zpravila je ve vzoru uveden text „specifikuje se dle dotačního titulu“). Vzor je možné použít jednotně jako výchozí dokument pro dotační tituly v rámci jednoho dotačního programu, ale administrátorům bude z důvodu zpřehlednění vyhlašovaných dotací pro veřejnost doporučeno používat **pro každý dotační titul samostatný dokument** a při zveřejnění použít **vysvětlující anotaci** s konkrétními příklady možných dotací (metodické pomůcky pro administrátory). Kritéria hodnocení žádostí jsou rozdělena do čtyř skupin, přičemž v části A jsou hodnotící kritéria závazná pro všechny vyhlašované dotační programy. Kritéria B – D budou nastavena dle jednotlivých dotačních programů/titulů, ale řídí se vzorovými kritérii (odst. 11.3 vzoru).

ČÁST B – Dotační programy, které nebudou v roce 2016 vyhlašovány dle schváleného vzorového dotačního programu

Jedná se o programy v oblasti vzdělávání, protidrogové prevence, programy poskytované ve spolupráci s jinými subjekty, kde není možné trvat na podmínkách dle vzorového programu (např. žadatelé jsou žáci, studenti, není možné nastavit minimální, maximální výši, dodržet 50% spoluúčast apod.) Dále Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji, kde sběr žádostí o dotace sice bude zahájen v roce 2016, ale podmínky dotačního programu již byly zastupitelstvem schváleny dne 26. 6. 2015 (UZ/16/35/2015). Vzorovým dotačním programem se samozřejmě neřídí ani Evropskou komisí notifikovaný program v oblasti hospodaření v lesích. Uvedené dotační programy/tituly se sice nemusí řídit schváleným vzorem, ale pokud to bude možné, administrátor vždy **použije vzor dotačního programu jako výchozí dokument** pro zpracování pravidel pro „svůj“ dotační program. Rovněž budou připraveny konkrétní příklady možných dotací a **v maximální možné míře bude zajištěno sjednocení vyhlašovaných dotací** pro veřejnost.

V části A i B je u jednotlivých dotačních programů/titulů uveden předpokládaný objem rozdělovaných financí, přičemž „předpokládaným objemem“ chápeme **částku, vyčleněnou v krajském rozpočtu pro daný dotační program/titul**. Tato částka nemusí být konečná, neboť daný finanční objem nemusí být vyčerpán, a potom může řídicí orgán rozhodnout o převodu nedočerpaných prostředků do jiného dotačního programu/titulu (odst. 11.8 vzoru). S ohledem na aktuální fázi přípravy návrhu

rozpočtu pro rok 2016, ne zcela jasné podmínky navýšení rozpočtového určení daní a celkový vývoj ekonomické situace, který může do prosince ještě doznat změn, budou **jednotlivé dotační programy zastupitelstvem vyhlášovány až po schválení návrhu rozpočtu na rok 2016** (18. 12. 2015). Z pohledu sjednocení postupu při schvalování dotačních programů a v souvislosti se zák. 250/2000 Sb. je vyhlášení dotačního programu bez jasně stanoveného předpokládaného objemu peněžních prostředků nesystémové. V případě předchozího schválení rozpočtu na rok 2016 se mohou do schvalovaných dotačních programů promítat skutečné položky návrhu rozpočtu. **Bude tak zajištěna kontinuita rozpočtu a vyhlášených dotačních programů.**

C. Postup schvalování dotačních programů

1. Pravidla pro poskytování dotací z jednotlivých dotačních programů na rok 2016 mohou být ZOK schválena **až po schválení rozpočtu na rok 2016**.
2. Pravidla pro poskytování dotací z jednotlivých dotačních programů na rok 2016 **schvaluje jednotně ZOK** s tím, že schvalování poskytnutí dotací do výše 200 tis. Kč je v kompetenci ROK (vyjma dotací obcím).
3. Dotační program včetně schválených pravidel může být zveřejněn (vyhlášen) **kdykoliv po schválení v ZOK** – podle potřeby administrátora programu/titulu.

ORIENTAČNÍ HRAMONOGRAM PŘI SCHVÁLENÍ UVEDENÉHO POSTUPU:

- ZOK 25. 9. 2015 – pokud ZOK schválí vzor dotačního programu, seznam dotačních titulů a navržený postup, vedoucí odborů připravují materiály dle schválených podkladů (viz úkol zadaný dne 17. 9. 2015 usnesením ROK č. UR/77/34/2015).
- ZOK 18. 12. 2015 – projedná bod programu návrh rozpočtu 2016; poté budou předloženy materiály k vyhlášení dotačních programů.

Dotační programy mohou být vyhlášeny co nejdříve po schválení rozpočtu (v prosinci 2015).

Další část orientačního harmonogramu se týká jen dotačních programů, schválených na ZOK 18. 12. 2015:

- V pondělí 21. 12. 2015 – zveřejní se schválené dotační programy/tituly na úřední desce a v sekci webu věnované dotačním programům z rozpočtu kraje.
- Ve čtvrtek 21. 1. 2016 – může být zahájen sběr žádostí – administrátor si nastaví dobu sběru žádostí. Vzhledem k tomu, že dotační program je před samotným sběrem žádostí zveřejněn po dobu 30 dnů a žadatelé tak mají dostatečný prostor se seznámit s podmínkami poskytování dotací, nemusí být nastavená lhůta pro podávání žádostí zbytečně dlouhá (pokud administrátor spěchá, může nastavit ideálně na kalendářní týden, maximálně na 10 dnů).
- V neděli 31. 1. 2016 – může být nastaven termín ukončení příjmu žádostí.
- Od pondělí 1. 2. 2016 může být zahájena administrace a následné vyhodnocení žádostí, předložení vyhodnocených žádostí do příslušného poradního orgánu, poté předložení na schůzi ROK s doporučením poradního orgánu a následně (dle příjemců a objemu jednotlivých poskytovaných dotací) na zasedání ZOK.

Schvalování dle náročnosti dotačních programů (finanční objem, počty žadatelů):

- Při stanovení termínu ZOK 26. 2. 2016 by bylo možné méně náročné programy schválit v ROK 18. 2. 2016 a předložit ZOK „na stůl“ (dotace do 200 tis. Kč se

do ZOK nepředkládají). Vzhledem k tomu, že podklady, projednané na poslední schůzi ROK se vždy odesílají zastupitelům e-mailem a vkládají se do aplikace Předlohy, bude zaručeno, že členové ZOK se s podklady mohou seznámit minimálně týden před samotným zasedáním.

- Náročné (pro vyhodnocení) dotační programy by pak byly předloženy na dubnové zasedání ZOK. Pokud bude vůle uspišit administrativní proces, může být termín dubnového zasedání stanoven nestandardně na polovinu měsíce, např. na 15. 4. 2016.

Následná administrace smluv by probíhala do cca konce dubna, maximálně poloviny května.

Rada Olomouckého kraje projednala materiál na své schůzi dne 17. 9. 2015 a svým usnesením č. UR/77/34/2015 doporučuje Zastupitelstvu Olomouckého kraje schválit Vzor dotačního programu, Seznam dotačních programů Olomouckého kraje pro rok 2016 a navržený postup schvalování dotačních programů v roce 2016 dle části C důvodové zprávy.